

І.В. Гирка, канд. пед. наук, викл. (КЗ «ХГПА» ХОР, Харків)

ОСОБЛИВОСТІ АДАПТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ

Виклики сучасного постіндустріального інформаційного суспільства визначають необхідність суттєвих змін у розвитку освітніх систем на всіх рівнях. Перш за все, це виражається в об'єктивній потребі підвищення якості освіти та забезпечення його рівня, відповідно до цих викликів. Досягнення високої якості освіти – необхідна умова успішної модернізації науки, економіки, соціальної сфери України, підвищення її конкурентоспроможності на світовому рівні [4].

У «Стратегії реформування вищої освіти в Україні до 2020 року» зазначено, що створення привабливої та конкурентоспроможної національної системи вищої освіти, інтегрованої у Європейський простір вищої освіти та Європейський дослідницький простір, неможливе без сучасного управління з метою забезпечення захисту національних, регіональних та місцевих інтересів, а також інтересів всіх суб'єктів освітньої діяльності.

В умовах сьогодення проблема управління якістю належить до найбільш актуальних проблем сучасної теорії освіти. Її актуальність зумовлена потребами практики, насамперед потребами різкого нарощування освітнього потенціалу нації, забезпечення конкурентоспроможності випускників на ринку праці як на державному рівні, так і на міжнародному. Радикальні зміни в економіці призводять до зміни критеріїв і встановлення нових вимог, стандартів і необхідних результатів. Для здобуття необхідних результатів виникає потреба у нових системах управління закладами вищої освіти.

У «Національному стандарті України ДСТУ ISO 9000:2015» зазначено, що під управлінням якістю слід розуміти скоординовані дії щодо спрямовування та контролювання діяльності організації щодо якості [5]. Г. Сльникова, зазначає, що управління якістю професійної підготовки ґрунтується на контролі за дотриманням державних вимог до рівня навчання й забезпечується зовнішніми (щодо закладу вищої освіти) процедурами ліцензування освітньо-професійних програм, атестації та акредитації закладів вищої освіти [1].

Отже, процес управління якістю професійної підготовки вимагає високого рівня теоретичного, методичного, наукового обґрунтування організації (аналіз, планування, прийняття управлінського рішень) та контролю освітнього процесу, через забезпечення спеціальною та відповідним чином обробленою інформацією.

Поняття адаптивного управління з'явилося в 60-х роках минулого століття на підґрунті швидкозмінних зовнішніх умов діяльності організацій, технологій, які стрімко розвивалися. Для того, щоб організації мали можливість реагувати на зміни довкілля й упроваджувати нові технології, були розроблені адаптивні організаційні структури, які можна було модифікувати відповідно до змін довкілля подібно до того, як це роблять живі організми [3].

На думку Г. Єльнікової, адаптивне управління – це процес взаємовпливу, що викликає взаємопристосування поведінки суб'єктів діяльності на дія(полі)логічній основі, яка забезпечується спільним визначенням реалістичної мети з наступним поєднанням зусиль і самоспрямуванням дій на її досягнення. Адаптивне управління – це управління, яке засноване на діалогічній адаптації та кооперації дій керуючої та керованої підсистем, викликає відкритість взаємодії й реалізується в умовах невизначеності, що потребує додаткової орієнтації [2]. Адаптивне управління характеризується змістом (функції), організаційною структурою (напрямок взаємовпливу та порядок взаємодії учасників управлінського процесу) і технологією (порядок здійснення та механізм взаємоузгодження).

Список джерел інформації

1. Адаптивне управління: сутність, характеристика, моніторингові системи : кол. монографія / за заг. ред. Г. В. Єльнікової. – Чернівці : Технодрук, 2009. – 572 с.
2. Єльнікова Г. В. Підготовка керівників шкіл до адаптивного управління / Г. В. Єльнікова // Підготовка керівника середнього закладу освіти : навч. посіб. / за ред. Л. Даниленко. – Київ : Міленіум, 2004. – С. 133–141.
3. Єльнікова Г. В. Сутність адаптивного управління, його закономірності і принципи / Г. В. Єльнікова // Наука і сучасність : зб. наук. пр. Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. – Київ : Логос, 2000. – Вип. 2, ч. 1. – С. 69–78.
4. Кравченя А. Теоретичні основи управління якістю професійної підготовки майбутніх учителів інформатики / А. Кравченя // Проблеми інженерно-педагогічної освіти : зб. наук. пр. – Х. : УПА, 2016. – Вип. 50–51. – С. 147–153.
5. Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів : ДСТУ ISO 9000:2015. – Київ : Держспоживстандарт України, 2016. – 88 с.